

КОЛОНТАЄВСЬКИЙ РОМАН, аспірант
 Науковий керівник – **ТАТАРИНЦЕВА ЮЛІЯ**, к.е.н,
 доцент кафедри обліку і фінансів,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

БЛОКЧЕЙН ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗМІН У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

Блокчейн став революційною технологією у фінансовій галузі, пропонуючи посилену безпеку, прозорість та ефективність. У цій статті розглядаються його сучасні застосування у банківському секторі, фінансових послугах та FinTech, а також вплив на розвиток індустрії.

Безпека та прозорість – основні якості блокчейну. Ключова цінність блокчейна полягає в його здатності забезпечувати високий рівень безпеки та прозорості. Записані до розподіленого реєстру транзакції неможливо змінити чи видалити, що унеможливорює ризик шахрайства та несанкціонованого доступу. В умовах зростання кіберзагроз ця перевага робить блокчейн важливим інструментом для фінансового сектора.

Блокчейн функціонує як захищений механізм фіксації та перевірки транзакцій. Смарт-контракти дозволяють автоматизувати виконання умов угод, знижуючи залежність від посередників та прискорюючи фінансові процеси.

Додаткова перевага технології – повне відстеження транзакцій. Будь-яку операцію можна простежити від початку до кінця, що підвищує довіру між учасниками та мінімізує ризик фінансових махінацій.

За допомогою блокчейн-технологій можна досягти оптимізації транзакцій і зниження витрат. Блокчейн спрощує та прискорює фінансові транзакції, усуваючи посередників та дозволяючи проводити розрахунки в режимі реального часу. Процеси, які раніше вимагали кількох етапів перевірки та значних витрат часу, тепер виконуються миттєво. Це знижує операційні витрати та підвищує ефективність роботи фінансових установ.

Автоматизація процесів з допомогою смарт-контрактів також призводить до зниження транзакційних витрат. Наприклад, блокчейн знижує комісії за транскордонні перекази, а також оптимізує внутрішні операції банків та компаній, скорочуючи адміністративні витрати.

Одним із найперспективніших застосувань блокчейна є оптимізація транскордонних платежів. У традиційних системах перекази між країнами можуть тривати кілька днів і супроводжуватися високими комісіями. Блокчейн вирішує цю проблему, забезпечуючи швидші та дешевші транзакції з мінімальним ризиком помилок.

Фінансова доступність та інтеграція з традиційною системою – ще одна важлива перевага блокчейн-технологій. Блокчейн відіграє важливу роль у розширенні доступу до фінансових послуг. У регіонах із недостатньо розвиненою банківською інфраструктурою цифрові гаманці та DeFi-платформи дозволяють користувачам отримувати фінансові послуги без необхідності взаємодії із традиційними банками. Децентралізовані фінанси (DeFi) є яскравим

прикладом використання блокчейну. Вони дозволяють надавати фінансові послуги – такі як кредитування, запозичення та торгівля – без традиційних банків та посередників, роблячи фінансову систему більш доступною та інклюзивною.

Перспективи розвитку блокчейну у банківському секторі виглядають багатообіцяюче. Співпраця між учасниками ринку, стандартизація технологічних рішень та подальший розвиток DeFi та смарт-контрактів створюють умови для широкого розповсюдження технології.

Для успішної інтеграції блокчейна у фінансову систему необхідно налагодити сумісність із існуючими банківськими структурами. Розробка загальних стандартів передачі даних та уніфікація протоколів допоможуть зробити перехід до блокчейн-технологій більш плавним.

Запровадження технології блокчейн для більш поширеної аудиторії, включаючи споживачів і бізнес, вимагає ефективного навчання та зручних інтерфейсів. Людям, можливо, знадобиться детальніше ознайомитися з особливостями блокчейну, що може спричинити початковий спротив з їхнього боку. Надання доступних освітніх ресурсів і створення інтуїтивно зрозумілих застосунків відіграватиме ключову роль у подоланні цього бар'єра.

Незважаючи на переваги, блокчейн має і виклики. Наприклад, управління конфіденційними даними вимагає дотримання таких нормативних актів, як GDPR. Фінансовим організаціям важливо враховувати, як вони зберігають та обробляють клієнтську інформацію, щоб забезпечити відповідність вимогам безпеки та захисту даних.

На закінчення можна сказати, що блокчейн трансформує фінансову індустрію, пропонуючи підвищену безпеку, прозорість та ефективність. Банки, які впроваджують цю технологію, отримують конкурентну перевагу, знижуючи витрати та покращуючи якість обслуговування клієнтів. Найближчими роками блокчейн стане невід'ємною частиною глобальної фінансової екосистеми, відкриваючи нові можливості для бізнесу та користувачів.

Список використаних джерел:

1. Кому і навіщо потрібен блокчейн та як з ним працювати. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/techiiia/2020/01/13/655226/> (дата звернення: 10.03.2025)
2. Blockchain Adoption Moving Rapidly in Banking and Financial Markets: Some 65 Percent of Surveyed Banks Expect to be in Production in Three Years. IBM. URL: <https://www-03.ibm.com/press/us/en/pressrelease/50617.wss> (дата звернення: 17.03.2025).
3. Васильчишин О. Б. Шляхи підвищення рівня фінансової безпеки української банківської системи в умовах політичного та економічного дисбалансу. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 7. С. 221-225.
4. Підхонний О. М., Демид В. М. Фінансові мотиви застосування блокчейн-технологій у банківській справі. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34.
5. Вергелюк Ю. Ю. Потенціал використання блокчейн технологій на фінансовому ринку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 38.

